

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
В. №	154 - 06 - МО	
Датум	04	02 2021

11. 15
19

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АХЛАДОВА

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

В Ъ П Р О С

от Надя Клисурска-Жекова, народен представител от ПГ „БСП за България“

На основание чл. 90, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 95, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям въпрос

ОТНОСНО: Гарантиране спазването на чл. 132 от Закона за съдебната власт

Уважаема госпожо Министър,

Съгласно чл. 39, ал.1 от Конституцията на Република България всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово. Гражданите и юридическите лица имат право на информация за работата на съдебната власт, чл. 5, ал. 1 от Закона за съдебната власт (ЗСВ). Взаимодействието между съдебната власт и изпълнителната власт се осъществява чрез министъра на правосъдието и администрацията на Министерството на правосъдието (чл. 368 от ЗСВ). Министърът на правосъдието председателства заседанията на пленума на Висшия съдебен съвет, като не участва в гласуването (чл. 32 от ЗСВ). Съдилищата разглеждат делата в открити съдебни заседания (чл.132 от ЗСВ). Публичността на съдебния процес може да бъде ограничавана само със закон. Законът за извънредното положение не е ограничил достъпа на граждани и журналисти до съдебните зали, когато се разглеждат съдебни дела.

Със спорно от правна гледна точка решение от месец март 2020 г. Висшият съдебен съвет забрани достъпа на граждани до съдебните зали, в нарушение на закона. Независимо от официалната отмяна на решението през месец май 2020 г. в момента в много съдебни окръзи в България продължава незаконната забрана за достъп до съдебните зали, в нарушение на

Конституцията и Закона за съдебната власт. До съдебните палати в много съдебни райони (в изпълнение на заповеди на председателите на окръжни съдилища) се допускат само страни по дела, свидетели и вещи лица по изготвени списъци. Санитарните изисквания за дезинфекция не отменят достъпа на граждани до всеки открит съдебен процес. Драстично се нарушават основни човешки права, гарантирани от международни документи, които Република България е ратифицирала и е страна по тях.

Съветът на Европа отбелязва със загриженост, че „Безпрецедентните мерки, предприети в отговор на COVID-19, могат да повлияят на капацитета на държавата да гарантира правото на свобода и сигурност и да промени обичайното функциониране на съдебната система.“¹. Правото на свобода и сигурност и правото на справедлив процес не трябва да бъдат ограничавани по никакъв начин.

Достъпът до официална информация и свободата на изразяване са особен фокус в декларираната загриженост на Съвета на Европа. Според Наръчник за спазване на демокрацията, върховенството на закона и правата на човека в условията на санитарната криза с COVID-19 „достъпът на обществеността до официална информация трябва да се управлява въз основа на съществуващите принципи, установени в съдебната практика на Съда.“². Допустими са само изключения от правилото, като „всяко ограничение на достъпа до официална информация трябва да бъде изключително и пропорционално на целта за защита на общественото здраве.“ Конвенцията за достъп до официални документи („Конвенцията от Тромсе“) подчертава необходимостта от прозрачност и предвижда, че по своя инициатива един публичен орган може да предприеме мерки за публикуване на официални документи за насърчаване информираното участие на обществото по въпроси от общ интерес.

Авторитетната международна организация отбелязва, че „Журналистите, медиите, медицинските специалисти, активистите на гражданското общество и обществеността като цяло трябва да могат да критикуват властите и да проучват внимателно отговора им на кризата.“³. Съветът на Европа категорично заявява, че пандемията не трябва да се използва за заглупяване на сигнали за нередности (Препоръка CM/Rec(2014) относно защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности (“whistle-blowers”),⁴ или политически опоненти.⁵

Уважаема госпожо Министър, въпросът ми към Вас е:

1. Като министър на правосъдието, как осъществявате взаимодействието между съдебната власт и изпълнителната власт, в контекста на епидемична обстановка, без да се

¹ Наръчник на Съвета на Европа за спазване на демокрацията, върховенството на закона и правата на човека в условията на санитарната криза с COVID-19 | coronavirus.bg

² напр. Магяр Хелзинки [GC], параграфи 156-170).

³ пак там.

⁴ <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-51403795>

⁵ Съвета на Европа, Насоки за защита на свободата на изразяване и информация в условията на криза.

нарушават правата на човека и при гарантиране на необходимата откритост, достъпност и прозрачност на действията на органите на съдебната система? В тази връзка какви конкретни мерки сте предприели в момента за гарантиране на свободния достъп на граждани, адвокати и журналисти до съдебните зали при спазване на Конституцията на Република България?

2. Като министър на правосъдието, как гарантирате на гражданите достъп до обществена информация и публичност на съдебните процеси, след като е ограничен достъпът до съдебните сгради?

3. Като министър на правосъдието, как насърчаване информираното участие на обществото по въпроси от общ интерес, какъвто е правосъдието и съдебната реформа и в частност – публичност на съдебните заседания?

Моля отговорът да е в писмен вид.

Надя Клисурска-Жекова